

Ministerstwo Klimatu i Środowiska

Sekretarz Stanu
Urszula Sara Zielińska

DOZE-III.0500.11.2026.ŁZ
4392517.18047818.14653749
Warszawa, 23-06-2026

Dotyczy: odpowiedzi na interpelacje Posła Marcina Józefaciuka (znak: K10INT17373).

Temat: w sprawie planu transformacji energetycznej państwa, ograniczenia emisji dwutlenku węgla oraz finansowania rozwoju energetyki jądrowej i odnawialnych źródeł energii

Pan
Włodzimierz Czarzasty
Marszałek Sejmu RP

Szanowny Panie Marszałku,

w związku z interpelacją Posła Marcina Józefaciuka (znak: K10INT17373) skierowaną do Ministra Energii oraz Ministra Klimatu i Środowiska przekazuję odpowiedź w zakresie kompetencji Ministerstwa Klimatu i Środowiska.

11. Jakie działania podjęto w celu przyspieszenia inwestycji w odnawialne źródła energii, w szczególności energetykę wiatrową, fotowoltaikę oraz magazyny energii?

W pierwszej kolejności, ze względu na obszerność zagadnienia należy wyjaśnić, iż odpowiedź na ww. zapytanie została podzielona na podtematy w celu zwiększenia czytelności.

ENERGETYKA PROSUMENCKA

Ministerstwo Klimatu i Środowiska (MKiŚ) prowadzi szereg działań wspierających przyspieszony rozwój odnawialnych źródeł energii. Jednym z kluczowych kierunków jest prawidłowy rozwój energetyki prosumenckiej z wykorzystaniem magazynów energii.

Wprowadzone regulacje w zakresie prosumenta lokatorskiego i wirtualnego znacząco zwiększyły dostępność wykorzystania OZE również poza gospodarstwami jednorodzinnymi.

Prosument lokatorski

W ustawie z dnia 9 października 2025 r. o zmianie ustawy o promowaniu wytwarzania energii elektrycznej w morskich farmach wiatrowych oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2025 r. poz. 1535), dalej: „ustawa z dnia 9 października 2025 r.” wprowadzono korzystne zmiany dla prosumenta lokatorskiego.

Z dniem 27 listopada 2025 r. zdjęto obowiązek umiejscowienia mikroinstalacji na budynku, dzięki czemu będzie mogła być umiejscowiona przykładowo na gruncie lub wiacie parkingowej. Poszerzono katalogów celów, na które można przeznaczyć zaoszczędzone środki, o przedsięwzięcia służące efektywności energetycznej. Ponadto, wprowadzono

brzmienie przepisu, zgodnie z którym instalacja musi być przyłączona za licznikiem nieruchomości wspólnej (a niekoniecznie części wspólnej budynku), czyli może to być również np. garaż, który stanowi prawnie część tej samej nieruchomości co budynek wielolokalowy lub licznik wykorzystywany na potrzeby oświetlenia zewnętrznego tej nieruchomości.

Prosument wirtualny

Regulacje dotyczące prosumenta wirtualnego, w ramach punktów poboru i dostarczania energii elektrycznej znajdujących się na obszarze tego samego operatora systemu dystrybucyjnego (OSD) weszły w życie w dniu 2 lipca 2025 r. Aktualnie przepisy pozwalają na rozliczanie energii z instalacji w innej lokalizacji niż punkt poboru i operatorzy są zobowiązani umożliwić takie rozliczenia. Prosument wirtualny może działać w obrębie jednego OSD, a pełna funkcjonalność (swobodne rozliczenia między różnymi OSD) będzie możliwa dopiero po wdrożeniu takiej możliwości w ramach Centralnego Systemu Informacji Rynku Energii (CSIRE).

Energetyka prosumencka – programy wsparcia

W zakresie wsparcia energetyki prosumenckiej należy w szczególności wskazać program „Mój Prąd” – główny instrument wsparcia mikroinstalacji PV, który sfinansował setki tysięcy instalacji prosumenckich, oraz został przekształcony w program dofinansowujący w szczególności magazyny energii przy instalacjach fotowoltaicznych. Budżet na realizację celu programu wynosił 1 850 000 000 zł, w tym:

- do 1 250 000 000 zł – ze środków zobowiązania wieloletniego „OZE i efektywność energetyczna”, a następnie refundacja ze środków FEnIKS 2021-2027, Działanie FENX.02.02 Rozwój OZE – I transza środków;
- do 600 000 000 zł – ze środków zobowiązania wieloletniego „OZE i efektywność energetyczna”, a następnie refundacja ze środków FEnIKS 2021-2027, Działanie FENX.02.02 Rozwój OZE – II transza środków.

Po programie „Mój Prąd” w 2026 r. zastosowano możliwość skorzystania z rozwiązań przejściowych finansowanych z Krajowego Planu Odbudowy z łączną alokacją na poziomie 0,335 mld zł.

Właściciele istniejących domów jednorodzinnych mogą odliczyć od dochodu podlegającego opodatkowaniu udokumentowane wydatki na poprawę efektywności energetycznej budynku, w instalacje fotowoltaiczne. Kwalifikujące się prace muszą być potwierdzone fakturami VAT wystawionymi przez osoby prywatne i dotyczą wyłącznie budynków już użytkowanych. Limit odliczenia wynosi 53 000 zł na podatnika lub 106 000 zł dla małżonków będących współwłaścicielami nieruchomości.

MAGAZYNY ENERGII

Projektowane zmiany legislacyjne w zakresie przyłączania magazynów energii

Planowane są zmiany przepisów mające na celu uproszczenie procedur przyłączania magazynów energii oraz umożliwienie instalowania jednostek o większej pojemności bez konieczności przechodzenia pełnej procedury przyłączeniowej.

Projektowane zmiany zawarte są w projekcie ustawy o zmianie ustawy o odnawialnych źródłach energii oraz niektórych innych ustaw, który został wpisany do wykazu prac

legislacyjnych i programowych Rady Ministrów pod numerem UD332, dalej: „projekt UD332”.

Zakres zmian w ustawie – Prawo energetyczne

Zaproponowano zmiany w sumowaniu mocy magazynu energii i mikroinstalacji w art. 7 ust. 8d¹² ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. – Prawo energetyczne (Dz. U. z 2024 r. poz. 266), dalej: „uPE”.

Zgodnie z proponowanymi rozwiązaniami:

- moc magazynu nie byłaby doliczana do mocy mikroinstalacji, o ile nie przekroczyłaby 2,2-krotności jej mocy.
- Warunkiem było także, by łączna moc wprowadzana do sieci nie była większa niż moc samej mikroinstalacji.

W praktyce oznacza to możliwość montażu pojemniejszych magazynów energii bez konieczności przechodzenia skomplikowanych procedur.

Art. 7 ust. 8d¹² uPE reguluje przyłączanie mikroinstalacji z magazynem energii elektrycznej do sieci dystrybucyjnej na zgłoszenie. Obecnie magazyn nie może przekraczać mocy mikroinstalacji. W innym przypadku przyłączenie mikroinstalacji do sieci dystrybucyjnej odbywa się na podstawie umowy o przyłączenie do sieci. Koszt instalacji układu zabezpieczającego i urządzenia pomiarowo-rozliczeniowego ponosi operator systemu dystrybucyjnego elektroenergetycznego.

Realizacja priorytetów Rządu w zakresie rozwoju magazynów energii

Trwa realizacja priorytetu Rządu RP, zakładającego zwiększenie liczby przydomowych magazynów energii z 50 tys. do 200 tys. do końca 2027 r. Celem jest zwiększenie autokonsumpcji energii wytwarzanej z mikroinstalacji OZE, odciążenie sieci elektroenergetycznej, poprawę bezpieczeństwa energetycznego oraz pełniejsze wykorzystanie lokalnych zasobów energii odnawialnej.

Do końca 2025 r. zainstalowano 112 tys. przydomowych magazynów energii, przy średnim tempie instalacji wynoszącym ok. 8 tys. miesięcznie, co oznacza, że realizacja celu może zostać osiągnięta już w 2026 r.

Równolegle prowadzone są działania systemowe wspierające rozwój fotowoltaiki i energetyki prosumenckiej, w tym modernizacja infrastruktury dystrybucyjnej oraz promowanie magazynowania energii jako narzędzia ograniczającego przeciążenia sieci wynikające z dynamicznego rozwoju OZE. Wspierana jest także poprawa efektywności instalacji PV w systemie net-billing poprzez umożliwienie wykorzystania magazynów energii oraz systemów zarządzania energią (EMS).

Instrumenty wsparcia finansowego

Istotnym instrumentem wsparcia był program „Mój Prąd”, którego zakres w ostatnich edycjach został rozszerzony o finansowanie magazynów energii elektrycznej i magazynów ciepła. Dofinansowanie obejmowało do 50% kosztów kwalifikowanych do 16 tys. zł dla magazynów energii elektrycznej oraz do 5 tys. zł dla magazynów ciepła, a także dodatkowe wsparcie m.in. dla falowników hybrydowych i systemów zarządzania energią. Od dnia 1 sierpnia 2024 r. montaż magazynu energii stał się warunkiem dla nowych prosumentów rozliczających się w systemie net-billing, co wzmacnia stabilność systemu elektroenergetycznego.

Po zakończeniu szóstej edycji programu „Mój Prąd” przygotowano nowe mechanizmy wsparcia, w tym finansowane z Krajowego Plan Odbudowy (łącznie alokacja ok. 335 mln zł).

W ramach środków z Krajowego Programu Odbudowy i Zwiększania Odporności (KPO) uruchomiono w 2026 r. program „Dofinansowanie przydomowych magazynów energii - Część 1 (KPO)”, w którym trwa już drugi nabór o budżecie 105 mln zł, stanowiący instrument przejściowy pomiędzy kolejnymi programami wsparcia. Program skierowany jest do prosumentów inwestujących w mikroinstalacje OZE i magazyny energii i umożliwia refinansowanie poniesionych kosztów inwestycji.

Obecnie MKiŚ, we współpracy z Narodowym Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, pracuje nad nową formułą programu „Dofinansowanie przydomowych magazynów energii” finansowaną z Funduszu Modernizacyjnego (alokacja ok. 1 mld zł). Program planowany jest do uruchomienia we wrześniu 2026 r.

Uzupełnieniem powyższych działań jest ulga termomodernizacyjna, która wspiera inwestycje w instalacje fotowoltaiczne oraz magazyny energii poprzez możliwość odliczenia wydatków od podstawy opodatkowania (do 53 tys. zł na podatnika lub 106 tys. zł dla małżonków).

Cele podejmowanych działań

Celem wszystkich powyższych działań jest:

- zwiększenie autokonsumpcji energii produkowanej przez prosumentów,
- ograniczenie oddawania nadwyżek energii do sieci,
- poprawa stabilności pracy systemu elektroenergetycznego,
- zwiększenie bezpieczeństwa energetycznego gospodarstw domowych.

Podejmowane działania stanowią istotny element przyspieszania rozwoju odnawialnych źródeł energii w Polsce, w szczególności fotowoltaiki i magazynowania energii, a także wspierają efektywną integrację OZE z systemem elektroenergetycznym.

USPRAWNIENIE PROCEDUR ADMINISTRACYJNYCH OZE

MKiŚ w sposób stały podejmuje działania mające na celu usprawnienie procedur administracyjnych obejmujących inwestycje OZE. Warto w tym kontekście wspomnieć, że ustawa z 27 listopada 2024 r. o zmianie ustawy o odnawialnych źródłach energii oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2024 r. poz. 1847) wprowadziła grupę przepisów upraszczających zasady postępowania w procesie inwestycyjnym OZE w zakresie skrócenia terminów poszczególnych procedur.

Rozwiązania ustawowe dotyczyły instalowanych na budynkach instalacji OZE wykorzystujących do wytwarzania energii energię promieniowania słonecznego oraz wchodzących w ich skład magazynów energii elektrycznej w rozumieniu art. 3 pkt 10k uPE, pomp ciepła, urządzeń i instalacji niezbędnych do przyłączenia do sieci danej instalacji OZE oraz nadbudowy, rozbudowy, przebudowy lub remontu instalacji OZE.

Mapowanie i OPRO

Ustawa z dnia 9 października 2025 r. wprowadziła natomiast podstawę prawną dla wdrożenia cyfrowych map potencjału energii ze źródeł odnawialnych (dalej: „mapowanie”), a także określiła ramy prawne dla wyznaczania obszarów przyspieszonego rozwoju instalacji

odnawialnego źródła energii (dalej: „OPRO”). Działania te stanowią implementację art. 15b, 15c, 15d oraz 16a dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/2001¹.

Zakończenie pełnego krajowego procesu mapowania jest jednym z najważniejszych narzędzi w obszarze przyspieszania i usprawniania procesów inwestycyjnych OZE. To pierwsze tak kompleksowe opracowanie, które w sposób jednolity i porównywalny identyfikuje najbardziej odpowiednie obszary dla rozwoju instalacji fotowoltaicznych, elektrowni wiatrowych, biogazowni i biometanowni, instalacji geotermalnych, pomp ciepła, elektrowni wodnych oraz magazynów energii elektrycznej i magazynów ciepła. Mapowanie zostało opracowane w oparciu o kompleksową specyfikację techniczną, zawierającą metodologię uwzględniającą zarówno warunki środowiskowe, przestrzenne, jak i planistyczne, celem wskazania terenów o najwyższej przydatności dla rozwoju energetyki odnawialnej.

Mapy potencjału obejmują cały kraj i wskazują tereny spełniające szereg kluczowych kryteriów – od dostępności infrastruktury energetycznej i transportowej, przez uwarunkowania przyrodnicze i klimatyczne, aż po obowiązujące dokumenty planistyczne. Mapy potencjału przygotowano w postaci warstw geoprzestrzennych, które zostały zintegrowane z Geoportalem.

Mapowanie stanowi również przełom pod względem jakości procesu planistycznego. Dzięki podjętym analizom z potencjału wyłączono m.in. obszary o najwyższej wartości rolniczej czy szczególnie wrażliwe przyrodniczo.

Mapowanie potencjału OZE zapewnia inwestorom jednolite, wiarygodne podstawy do planowania przyszłych projektów, a samorządom – narzędzie konieczne do wyznaczania OPRO i wspierające planowanie regionalne. To praktyczny fundament, który ma znacząco usprawnić procesy decyzyjne i przyspieszyć rozwój odnawialnych źródeł energii w całym kraju.

Przeprowadzenie procesu mapowania umożliwi samorządom województw rozpoczęcie działań nad wyznaczeniem OPRO. Obszary te będą wskazywane wyłącznie na terenach, które jednocześnie mają potwierdzony potencjał na ww. mapach, nie są wykluczone przez mapy wrażliwości przyrody, opracowywane przez regionalne dyrekcje ochrony środowiska oraz są objęte odpowiednimi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego. OPRO powinny być wyznaczone przede wszystkim na terenach zdegradowanych, przemysłowych, poprzemysłowych, zabudowanych oraz na sztucznych powierzchniach – z wyłączeniem obszarów cennych przyrodniczo.

Przygotowanie planów OPRO odbywa się w ścisłej współpracy samorządów województw z gminami. Dzięki temu możliwe będzie sprawne określenie lokalizacji, co pozwoli na szybkie, przewidywalne i zgodne z zasadami ochrony środowiska rozwijanie nowych inwestycji w zakresie energetyki odnawialnej.

Uproszczenia proceduralne na OPRO obejmują rezygnację z prowadzenia indywidualnych ocen oddziaływania na środowisko, ocen wpływu na obszary Natura 2000, a także etapu

¹ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/2001 z dnia 11 grudnia 2018 r. w sprawie promowania stosowania energii ze źródeł odnawialnych, wprowadzonych do niej dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2023/2413 z dnia 18 października 2023 r. zmieniającą dyrektywę (UE) 2018/2001, rozporządzenie (UE) 2018/1999 i dyrektywę 98/70/WE w odniesieniu do promowania energii ze źródeł odnawialnych oraz uchylająca dyrektywę Rady (UE) 2015/652

uzyskania zgody lokalizacyjnej, ze względu na obowiązek powstawania OPRO na podstawie obowiązującego MPZP.

W zamian inwestorzy są zobowiązani do zgłoszenia przedsięwzięcia do właściwego regionalnego dyrektora ochrony środowiska, który dokonuje jego weryfikacji pod względem zgodności z planem OPRO oraz zawartymi w nim środkami łagodzącymi (jaki należy zastosować przy lokalizacji poszczególnych rodzajów instalacji, w celu uniknięcia negatywnego oddziaływania na środowisko lub, jeżeli to niemożliwe, znacznego zmniejszenia tego oddziaływania). Jeżeli w terminie 30 dni (dla instalacji o mocy poniżej 150 kW) lub 45 dni (dla instalacji o mocy co najmniej 150 kW) organ nie wniesie sprzeciwu, inwestor będzie mógł przystąpić do uzyskiwania kolejnych, niezbędnych w procesie inwestycyjnym, pozwoleń.

W przypadku wniesienia sprzeciwu i konieczności przeprowadzenia postępowania środowiskowego, decyzja środowiskowa powinna zostać wydana w terminie 6 miesięcy, z możliwością przedłużenia o kolejne 6 miesięcy w szczególnie uzasadnionych przypadkach i ograniczać się do ryzyka środowiskowego, które nie zostało wcześniej zidentyfikowane w planie OPRO.

Wyżej wymienione uproszczenia proceduralne w zakresie OPRO pozwolą, aby proces wydawania zezwoleń w przypadku projektów dotyczących energii odnawialnej realizowanych na OPRO trwał nie dłużej niż 12 miesięcy (z wyjątkiem morskich elektrowni wiatrowych, w przypadku których mają to być maksymalnie 24 miesiące).

Usprawnienie procesu przyłączeń

W ustawie o zmianie ustawy – Prawo energetyczne oraz niektórych innych ustaw, uchwalonej 13 marca br. (Dz. U. z 2026 r. poz. 516), dalej: „nowelizacja uPE” wprowadzono kompleksowe rozwiązania mające na celu usprawnienie procesu przyłączeniowego, w tym przeciwdziałanie blokowaniu mocy przyłączeniowych przez tzw. „projekty widmo”, wprowadzenie mechanizmów etapowej realizacji inwestycji („kamieni milowych”) oraz cyfryzację procesu składania i obsługi wniosków o przyłączenie do sieci elektroenergetycznej.

Rozwój cable pooling

Nowelizacja uPE rozwija również regulacje w zakresie wykorzystania istniejącej infrastruktury sieciowej, w tym w szczególności w obszarze współdzielenia punktów przyłączenia (tzw. cable pooling), umożliwiając ich szersze i bardziej efektywne wykorzystanie.

Należy wskazać, że sama instytucja cable pooling została wprowadzona do polskiego porządku prawnego ustawą z dnia 17 sierpnia 2023 r. o zmianie ustawy o odnawialnych źródłach energii oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2023 r. poz. 1762) i obowiązuje od dnia 1 października 2023 r., natomiast ww. ustawa przeniosła sprawdzone rozwiązania z obszaru wyłączenie przyłączania odnawialnych źródeł energii na inne instalacje umożliwiając przyłączanie magazynów. W konsekwencji w procedowanym obecnie projekcie ustawy o zmianie ustawy o odnawialnych źródłach energii oraz niektórych innych ustaw (UC118)², dalej: „projekt UC118”, wdrażającym dyrektywę Parlamentu Europejskiego

² <https://legislacja.gov.pl/projekt/12410252/katalog/13203588#13203588>.

i Rady (UE) 2023/2413³ (dyrektywę RED III), wprowadzona jest możliwość współdzielenia infrastruktury w sytuacjach, w których instalacje spełniają przesłanki uczestnictwa w systemach wsparcia, do którego są lub mają być zakwalifikowane bez ograniczenia liczby tych instalacji OZE w jednym miejscu przyłączenia do sieci.

Obecnie, instalacja przyłączana jako kolejna w danym miejscu przyłączenia nie może korzystać z mechanizmów wsparcia przewidzianych w ustawie o OZE. Rozwiązanie takie było zasadne na etapie początkowego wdrażania zasad współdzielenia infrastruktury przez różne instalacje OZE. W początkowym okresie konstrukcja i współistnienie systemów wsparcia miała znaczenie drugorzędne wobec potrzeby uporządkowania i praktycznego zastosowania reguł dzielenia infrastruktury przyłączeniowej określonych w ustawie – Prawo energetyczne. Mając na uwadze, że omawiana instytucja obowiązuje już ponad 2 lata, podczas których w praktyce ukształtowały się zasady współdzielenia przyłączy, utrzymywanie obecnego ograniczenia nie znajduje już uzasadnienia, co przemawia za jego zmianą.

WIELKOSKALOWA FOTOWOLTAIKA I GEOTERMIA

Istotnym elementem przyspieszającym rozwój OZE są instrumenty finansowe oraz programy wsparcia operacyjnego dla wielkoskalowej fotowoltaiki przewidziane w ustawie o OZE (głównie system aukcyjny)

Projektowane zmiany legislacyjne w zakresie wielkoskalowej fotowoltaiki

W zakresie systemu aukcyjnego należy zauważyć interwencję regulacyjną przewidzianą w projekcie UD332. W projekcie ustawy proponowane są przepisy adresujące problem polegający na tym, że w okresie od marca do października cena sprzedaży energii elektrycznej wytwarzanej z farm fotowoltaicznych (PV) jest zdecydowanie niższa niż cena rozliczeniowa dzienna, w oparciu o którą rozliczane jest ujemne saldo wypłacane wytwórcom w tzw. kontrakcie różnicowym w ramach systemu aukcyjnego. Problem ten dotyczy w największym stopniu wytwórców energii z instalacji PV, gdyż nasycenie systemu elektroenergetycznego energią wyprodukowaną z instalacji PV ma istotny wpływ na ceny energii elektrycznej w godzinach, kiedy z powodów sprzyjających warunków pogodowych instalacje fotowoltaiczne produkują energię z największą mocą. Sytuacja ta spowodowała, że część inwestorów wstrzymała albo rozważyła wstrzymanie budowy instalacji fotowoltaicznych, które wygrały aukcję wyczekując na zmianę tej niekorzystnej dla nich sytuacji, godząc się nawet na utratę wpłaconych kaucji. Żeby zaradzić temu niekorzystnemu zjawisku zaproponowano przepis z dodatkową możliwością rozliczenia ujemnego salda, określając zakres podmiotowy wprowadzanej regulacji. Z tej dodatkowej możliwości będą mogli skorzystać wytwórcy energii elektrycznej wytworzonej z odnawialnych źródeł energii w instalacji odnawialnego źródła energii wykorzystującej do wytworzenia energii elektrycznej wyłącznie energię promieniowania słonecznego, który wygrali aukcję.

Skorzystanie z możliwości rozliczania ujemnego salda na zasadach określonych w projekcie jest całkowicie dobrowolne. Podmioty, które się nie zadeklarują chęci rozliczania ujemnego salda na zaproponowanych w projekcie zasadach, będą rozliczać ujemne saldo na zasadach

³ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2023/2413 z dnia 18 października 2023 r. zmieniająca dyrektywę (UE) 2018/2001, rozporządzenie (UE) 2018/1999 i dyrektywę 98/70/WE w odniesieniu do promowania energii ze źródeł odnawialnych oraz uchylającej dyrektywę Rady (UE) 2015/652

dotychczasowych. Z nowego sposobu rozliczenia ujemnego salda będzie mógł skorzystać wyłącznie wytwórca, o którym mowa powyżej i wprowadzający do sieci energię elektryczną z mocą nie wyższą niż 50% mocy zainstalowanej. Dodatkowym celem zaproponowanej regulacji jest bowiem ustabilizowanie systemu elektroenergetycznego w godzinach, w których przypada najwyższa produkcja energii z instalacji PV. Nadprodukcja energii instalacji fotowoltaicznych przy ograniczonym poborze energii w dni wolne od pracy często powodowała potrzebę zastosowania przez PSE S.A. szczególnego środka, jakim jest redysponowanie instalacji OZE, którego koszty ponosili wszyscy odbiorcy energii. Ograniczenie mocy wprowadzanej do sieci przez instalacje fotowoltaiczne korzystające z wprowadzonego projektem dobrowolnego systemu rozliczeń ograniczy częstość i zakres redysponowania z korzyścią dla wszystkich odbiorców energii elektrycznej.

Możliwość rozliczania ujemnego salda na proponowanych w projekcie zasadach została ograniczona czasowo, podmiot, który złoży stosowny wniosek będzie uprawniony do rozliczenia ujemnego salda na zasadach określonych w projekcie przez okres 12 miesięcy, jednak nie dłużej niż do dnia 31 grudnia 2027 r. Żaden wytwórca, który skorzysta z możliwości obliczania ujemnego salda na zasadach zaproponowanych w projekcie, nie będzie uprawniony przy jego wyliczeniu do uwzględnienia wolumenu energii elektrycznej wyprodukowanej i wprowadzonej do sieci w godzinach dostawy, dla których średnie ceny giełdowe były niższe niż 0 złotych za 1 MWh. Ograniczenie to porządkuje i ujednolica sytuację wytwórców. Zakłada się, że nowy projektowany sposób rozliczenia ujemnego salda będzie korzystniejszy dla wytwórcy, dlatego projektodawca konkretyzuje sytuację wnioskodawcy, który nie dotrzymał warunku wprowadzania energii do sieci z mocą nie wyższą niż 50% mocy zainstalowanej.

W dokumentach strategicznych państwa przewidziano dalszą intensyfikację rozwoju OZE, w tym znaczący wzrost mocy zainstalowanej w fotowoltaice do 2030 r., co wskazuje na utrzymanie priorytetowego charakteru tej technologii w krajowej transformacji energetycznej.

Geotermia - Instrumenty wsparcia finansowego

Pomimo że pytanie koncentruje się na rozwoju fotowoltaiki i energetyki wiatrowej, nie można pomijać znaczącego potencjału krajowych zasobów geotermalnych, które stanowią istotny element dywersyfikacji miksu energetycznego oraz transformacji sektora ciepłowniczego.

W odniesieniu do geotermii należy wskazać:

- kompleksowy system wsparcia realizowany przez Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, obejmujący cały cykl inwestycyjny – od badań geologicznych po budowę instalacji,
- program „Udostępnianie wód termalnych w Polsce”, zapewniający nawet 100% finansowania odwiertów badawczych, co eliminuje podstawową barierę ryzyka geologicznego,
- program „OZE – źródło ciepła dla ciepłownictwa”, wspierający budowę ciepłowni geotermalnych oraz ich integrację z systemami ciepłowniczymi.

MORSKA ENERGETYKA WIATROWA

Zakres zmian w nowelizacji ustawy o promowaniu wytwarzania energii elektrycznej w morskich farmach wiatrowych oraz niektórych innych ustaw

W celu przyspieszenia inwestycji w sektorze morskiej energetyki wiatrowej, w ustawie z dnia 9 października 2025 r. wprowadzono szereg konkretnych rozwiązań systemowych i proceduralnych.

Ustawa wprowadziła przede wszystkim przepisy umożliwiające skuteczne przeprowadzenie pierwszej aukcji dla morskich farm wiatrowych. Dotyczyły one usprawnienia aukcyjnego systemu wsparcia polegającego na wprowadzeniu warunkowej prekwalifikacji, aukcji interwencyjnej w 2026 r., możliwości dzielenia obszarów na dwie farmy wiatrowe, ale przede wszystkim uprościła i pozbawiła od wszelkich wątpliwości procedurę rozstrzygnięcia aukcji. W efekcie w dniu 17 grudnia 2026 r. skutecznie przeprowadzono aukcję, w której trzy projekty osiągnęły najlepsze wyniki cenowe i uzyskały prawo do pokrycia ujemnego salda:

- Morska Farma Wiatrowa Baltic East o mocy zainstalowanej elektrycznej 900 MW,
- MFW Baltica 9 o mocy zainstalowanej elektrycznej 975 MW,
- MFW Bałtyk I o mocy zainstalowanej elektrycznej 1 560 MW.

Łącznie daje to moc 3,435 GW, która znacząco zasili Krajowy System Elektroenergetyczny w latach trzydziestych.

Ustawa wprowadziła również wiele ułatwień proceduralnych i usprawnień realizacji projektów, takich jak:

- mikroprzesunięcia fundamentów morskich turbin wiatrowych lub stacji elektroenergetycznych (do 50 m) bez wymogu wcześniejszej zgody dyrektora urzędu morskiego,
- współdzielenie przez więcej niż jedną morską farmę wiatrową tej samej stacji elektroenergetycznej zlokalizowanej na morzu lub zespołu urządzeń służących do wyprowadzenia mocy lub ich elementów,
- umożliwienie sprzedaży energii elektrycznej produkowanej w trakcie okresu oddawania MFW do użytkowania na rynkach: dnia następnego, dnia bieżącego oraz bilansującym,
- regulacje dotyczące bezpieczeństwa pracowników i ich czasu pracy personelu budującego MFW oraz osób pracujących w portach, terminalach i bazach serwisowych czasu pracy,
- przepisy dotyczące bezpieczeństwa państwa, czyli m.in. tworzenia stref bezpieczeństwa dla MFW – również w fazie budowy.

BIOGAZ, W TYM BIOGAZ ROLNICZY ORAZ BIOMETAN

Obecne instrumenty finansowe

Odnosząc się do obszaru biogazu i biometanu, uprzejmie informuję, że pomimo funkcjonowania relatywnie stabilnych i przewidywalnych ram regulacyjnych, obejmujących zarówno instrumenty wsparcia operacyjnego dla wytwórców energii elektrycznej i ciepła z biogazu, jak i mechanizmy dedykowane dla producentów biometanu, Ministerstwo Klimatu i Środowiska prowadzi szeroko zakrojone działania mające na celu dalszą intensyfikację rozwoju tego segmentu odnawialnych źródeł energii.

Obowiązujący system wsparcia operacyjnego dla sektora biogazu obejmuje kompleksowy zestaw instrumentów ekonomicznych, w tym system taryf gwarantowanych (FIT), system dopłat do ceny rynkowej (FIP) oraz system aukcyjny. Rozwiązania te zapewniają wytwórcom energii elektrycznej z biogazu stabilność przychodów oraz ograniczenie ryzyka

inwestycyjnego, co sprzyja podejmowaniu decyzji inwestycyjnych. W przypadku biometanu obecnie funkcjonuje system FIP, który stanowi podstawowy mechanizm wsparcia produkcji i wprowadzania tego paliwa do sieci gazowej.

W trosce o dalszy stabilny rozwój rynku biogazu i biometanu przygotowano dodatkowe instrumenty finansowe ukierunkowane na zwiększenie poziomu ich produkcji oraz wykorzystania. Szczególne znaczenie ma program „Poprawa bezpieczeństwa energetycznego poprzez wykorzystanie biometanu”, którego całkowity budżet wynosi 800 mln zł. Program został uruchomiony w połowie maja 2026 r., przy czym w ramach pierwszej transzy przewidziano środki w wysokości 300 mln zł. Mechanizm ten umożliwia wsparcie zarówno dla instalacji produkujących biometan, jak i dla podmiotów planujących modernizację istniejących instalacji biogazowych poprzez ich doposażenie w układy oczyszczania biogazu do jakości biometanu, wraz z niezbędną infrastrukturą techniczną.

Dodatkowo przygotowano program „Wysokosprawna kogeneracja z biogazu wytwarzanego z biomasy, w tym z odpadów komunalnych”, którego budżet wynosi 1 miliard złotych. Program ten ma na celu wsparcie budowy nowych oraz rozbudowy i modernizacji istniejących instalacji kogeneracyjnych wykorzystujących biogaz, w tym biogaz rolniczy, w warunkach wysokosprawnej kogeneracji. Planowany termin uruchomienia programu przypada na drugą połowę 2026 r. Niezależnie od wskazanych działań prowadzone są dalsze prace koncepcyjne nad kolejnymi instrumentami wsparcia inwestycyjnego, które mają odpowiadać na zmieniające się potrzeby rynku.

Projektowane zmiany legislacyjne – wprowadzenie aukcyjnego systemu wsparcia dla biometanu

Istotnym elementem działań podejmowanych przez resort klimatu i środowiska są również inicjatywy legislacyjne mające na celu zwiększenie atrakcyjności inwestycyjnej sektora oraz rozszerzenie katalogu dostępnych mechanizmów wsparcia operacyjnego dla producentów biometanu. W tym kontekście zmiany procedowane są w projekcie UD332.

Projekt ten zawiera szereg rozwiązań o charakterze systemowym, których nadrzędnym celem jest eliminacja kluczowych barier inwestycyjnych. W szczególności przewidziano w nim wprowadzenie aukcyjnego systemu wsparcia dla wytwórców biometanu w instalacjach odnawialnych źródeł energii o mocy powyżej 1 MW. System ten został zaprojektowany jako mechanizm rynkowy zapewniający efektywną alokację środków publicznych oraz stabilność przychodów wytwórców.

Zgodnie z projektowanymi rozwiązaniami, wsparcie w ramach systemu aukcyjnego będzie przysługiwało wytwórcom biometanu wprowadzającym to paliwo do sieci gazowej. Mechanizm ten będzie mógł być łączony ze wsparciem inwestycyjnym, w tym z instrumentami finansowymi oferowanymi przez Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, z zachowaniem zasad kumulacji pomocy publicznej. Wsparcie będzie miało formę kontraktu różnicowego opartego na ofercie złożonej w ramach aukcji, poprzedzonej procesem preselekcji, przy czym przewidziano odrębne koszyki aukcyjne dla instalacji w dwóch przedziałach mocy – do 2 MW oraz powyżej 2 MW.

Okres wsparcia został ustalony na maksymalnie 20 lat, co odpowiada obecnym rozwiązaniom stosowanym w systemie FIP dla biometanu. Jednocześnie wprowadzono zobowiązanie do rozpoczęcia wytwarzania biometanu w terminie czterech lat od dnia rozstrzygnięcia aukcji. Warunkiem uzyskania wsparcia publicznego będzie spełnienie przez

produkowany biometan kryteriów zrównoważonego rozwoju określonych w przepisach ustawy o biokomponentach i biopaliwach ciekłych.

Szacuje się, że w wyniku wdrożenia systemu aukcyjnego do 2030 r. powstanie ponad 50 instalacji biometanowych o średniej mocy około 2,8 MW, które łącznie będą mogły osiągnąć roczną produkcję na poziomie około 300 mln m³ biometanu. Skala ta będzie stanowić istotny wkład w zwiększenie bezpieczeństwa energetycznego oraz dywersyfikację źródeł dostaw paliw gazowych.

Projektowane zmiany legislacyjne - ułatwienia w zakresie budowy gazociągów bezpośrednich

Projekt ustawy przewiduje ponadto wprowadzenie ułatwień w zakresie budowy gazociągów bezpośrednich służących do transportu biogazu, biogazu rolniczego oraz biometanu. Proponowane rozwiązania zakładają uproszczenie procedur administracyjnych poprzez wprowadzenie mechanizmu, w którym Prezes Urzędu Regulacji Energetyki wydaje zgodę na budowę gazociągu bezpośredniego po potwierdzeniu, że instalacja ta będzie wykorzystywana do bezpośredniego dostarczania paliwa gazowego od wytwórcy do odbiorcy końcowego, z pominięciem krajowego systemu gazowego.

Rozwiązanie to ma szczególne znaczenie w kontekście ograniczeń związanych z dostępem do infrastruktury sieciowej w lokalizacjach o wysokim potencjale substratowym. Gazociągi bezpośrednie umożliwią efektywne wykorzystanie biogazu i biometanu poza miejscem ich wytworzenia, w tym w szczególności przez odbiorców przemysłowych oraz jednostki wytwórcze energii cieplnej, które mogą zastąpić paliwa kopalne odnawialnymi gazami.

Przyjęcie proponowanych regulacji powinno w istotny sposób przyczynić się do przyspieszenia procesów inwestycyjnych oraz zwiększenia skali wykorzystania biogazu i biometanu w krajowym systemie energetycznym.

LĄDOWA ENERGETYKA WIATROWA

Obecny stan prawny

W dniu 23 kwietnia 2023 r. weszła w życie ustawa z dnia 9 marca 2023 r. o zmianie ustawy o inwestycjach w zakresie elektrowni wiatrowych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2023 r. poz. 553), dalej: „nowelizacja ustawy o inwestycjach”. Przepisy tego aktu utrzymują generalną zasadę 10H. Odległość planowanej elektrowni wiatrowej od zabudowy mieszkaniowej może w drodze wyjątku być zmniejszona do 700 metrów przez radę gminy w ramach uchwalonego miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

Nowelizacja ustawy o inwestycjach rozpoczęła proces stopniowej liberalizacji zasad lokalizowania elektrowni wiatrowych na lądzie. Dzięki niej inwestycje wiatrakowe już dzisiaj mają prawne podstawy do realizacji. Niemniej jednak, z punktu widzenia celów transformacji energetycznej państwa, przyjęte zmiany zostały uznane za niewystarczające. Nowelizacja ustawy o inwestycjach nie zaadresowała wszystkich wyzwań, których efektem jest zbyt długi czas realizacji inwestycji energetyce wiatrowej na lądzie.

Ustawa z dnia 5 sierpnia 2025 r. o zmianie ustawy o inwestycjach w zakresie elektrowni wiatrowych oraz niektórych innych ustaw, dalej: „ustawa z dnia 5 sierpnia 2025 r.” realizowała powyższe cele, jednak została zawetowana. MKiŚ nie ustaje jednak w działaniach mających na celu dalszą transformację energetyczną Polski w kierunku zazielenienia miks energetyczny i obniżania kosztów energii. Powyższe wymaga przede

wszystkim od MKiŚ przygotowania takiego środowiska regulacyjnego, w którym te procesy inwestycyjne dla instalacji OZE będą zachodziły szybko. Aby zrealizować tak zakładane cele należy przyspieszyć proces wydawania pozwoleń – tam, gdzie nie stoi to w sprzeczności z potrzebą upodmiotowienia społeczności lokalnych mieszkających przy wiatrakach.

Repowering elektrowni wiatrowych

Rozporządzenie ws. repoweringu⁴ przewiduje, że inwestycje związane z repoweringiem będą zwolnione z obowiązku uzyskania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, pod warunkiem spełnienia określonych kryteriów:

- zwiększenie mocy całego przedsięwzięcia (a nie pojedynczej turbiny) maksymalnie o 30%;
- brak zwiększenia liczby turbin;
- brak możliwości relokacji turbin w promieniu większym niż 150 m od osi istniejącej wieży turbiny;
- oś wieży turbiny będzie zlokalizowana w odległości nie mniejszej niż 250 m od granicy lasu;
- łączna moc instalacji po modernizacji nie przekroczy 100 MW – jest to próg, powyżej którego inwestycje kwalifikują się jako mogące zawsze znacząco oddziaływać na środowisko.

Warto przy tym podkreślić, że współczynnik wykorzystania mocy pierwszych turbin wynosił 20-26%, a nowoczesne turbiny osiągają ponad 35%, co stanowi wzrost o ponad 15 pkt. proc. Nowe turbiny zapewnią większą stabilność produkcji energii, działając przy niższych prędkościach wiatru. Przyjęcie 30% limitu mocy stosując bardziej efektywne turbiny wiatrowe przekłada się na ok. 97-proc. wzrost produkcji energii co jest istotnym efektem systemowym. Wynika to ze znacznego wzrostu produktywności urządzeń.

Tereny, na których funkcjonują farmy wiatrowe, stanowią wartościowe i ograniczone aktywo – obejmują lokalizacje o jednych z najlepszych warunków wietrznych w Polsce. Warto maksymalizować potencjał produkcji energii elektrycznej na takich obszarach. Przygotowane rozporządzenie realizuje tę potrzebę.

Projektowane zmiany legislacyjne - nowy mechanizm gratyfikacji (fundusz partycypacyjny)

MKiŚ przygotowuje także oddzielną inicjatywę legislacyjną – dedykowaną mechanizmowi gratyfikacji dla społeczności lokalnych mieszkających w pobliżu farmy wiatrowej. Obecnie wnioski o wpis projektu do Wykazu prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów jest rozpatrywany przez Zespół Programowania Prac Rządu. Warto w pierwszej kolejności poinformować, iż przepisy ustawy o inwestycjach przewidują już korzyści dla mieszkańców. Jest to obowiązek udostępnienia części mocy planowanej elektrowni wiatrowej mieszkańcom gminy, tak aby mogli korzystać z niej w formule prosumenta wirtualnego. W praktyce mechanizm ten jeszcze przed rozpoczęciem funkcjonowania został oceniony jako zbyt skomplikowany, ponieważ wprowadza dodatkowe obowiązki i nową ścieżkę formalną, nakładając się na już istniejące regulacje prosumenckie.

⁴ Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 26 maja 2026 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. U. z 2026 r. poz. 706).

Wątpliwości budziła też bariera finansowa – skorzystanie z tego rozwiązania wymaga wniesienia istotnego wkładu początkowego (ponad 7 tys. zł za 1 kW). Choć sama idea wspiera rozwój prosumeryzmu, wskazane trudności zostały określone jako zbyt ograniczające popularność jego stosowania i skłoniły projektodawcę do zmiany podejścia.

Celem procedowanego projektu jest wprowadzenie nowego mechanizmu gratyfikacji, który będzie prosty, a co za tym idzie dostępny dla mieszkańców żyjących w sąsiedztwie elektrowni wiatrowych. Nowy mechanizm nie będzie się wiązać z jakimikolwiek nakładami finansowymi po stronie mieszkańców. Projektowany mechanizm gratyfikacji powinien realizować swój podstawowy cel – stanowić narzędzie, które zwiększy akceptację społeczności lokalnych dla inwestycji w lądową energetykę wiatrową.

Projekt ustawy przewiduje wprowadzenie obowiązku utworzenia przez inwestora funduszu partycypacyjnego, z którego finansowane będą świadczenia dla właścicieli budynków i lokali mieszkalnych położonych w promieniu do 1000 m od elektrowni wiatrowej. Fundusz ma funkcjonować przez cały okres eksploatacji instalacji – do czasu uzyskania prawomocnej decyzji o pozwoleniu na rozbiórkę, co w praktyce oznacza ok. 25 lat. Zasilanie funduszu będzie następować corocznie ze środków wytwórcy, w wysokości 20 tys. zł rocznie na każdy 1 MW mocy zainstalowanej, z coroczną waloryzacją o wskaźnik inflacji. Jeżeli po wypłatach w danym roku pozostaną niewykorzystane środki, będą one przekazywane gminie, na której obszarze znajduje się elektrownia wiatrowa. Rozwiązanie to ma zapewnić, że korzyści z inwestycji będą odczuwalne nie tylko bezpośrednio przez najbliższych mieszkańców, lecz także w skali lokalnego samorządu.

17. Jakie działania podjęto w celu uproszczenia procedur administracyjnych związanych z inwestycjami energetycznymi?

W celu ułatwienia inwestorom poruszania się pośród procedur administracyjnych wymaganych w przypadku projektów OZE, Ministerstwo Klimatu i Środowiska od 2025 r. prowadzi Krajowy Punkt Kontaktowy ds. Odnawialnych Źródeł Energii (KPK OZE), dostępny pod adresem kontaktoze.gov.pl. To platforma dedykowana osobom zainteresowanym inwestycjami w instalacje wykorzystujące odnawialne źródła energii - zarówno osobom fizycznym, jak i przedsiębiorcom. Punkt zapewnia kompleksowe wsparcie informacyjne na temat procesów inwestycyjnych dla różnych typów instalacji OZE.

KPK OZE umożliwia skorzystanie z:

- [opisów procesów inwestycyjnych OZE](#);
- [opisów procedur administracyjnych](#);
- [formularza kontaktowego](#) za pomocą którego można skontaktować się w sprawie całego procesu inwestycyjnego lub poszczególnych procedur;
- [podręcznika procedur inwestycyjnych OZE](#) zawierającego szczegółowe informacje dotyczące procesów inwestycyjnych w OZE.

Ułatwienia dla inwestycji w zakresie infrastruktury energetycznej i paliwowej

Należy także tu wskazać rozwiązanie zawarte w projekcie UD332. Zaproponowano w nim zmiany w ustawie z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2024 r. poz. 1112 z późn. zm.), zwana dalej „ustawą OOS”, które mają na celu umożliwienie równoległego procedowania decyzji o środowiskowych

uwarunkowaniach oraz MPZP dla inwestycji w zakresie infrastruktury energetycznej i paliwowej, co usprawni proces inwestycyjny oraz obniży jego koszty.

W wyniku proponowanej zmiany – w przypadku, w którym MPZP nie przewiduje lokalizacji obiektu infrastruktury energetycznej lub paliwowej objętej wnioskiem o wydanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, co aktualnie oznacza obowiązek odmowy wydania decyzji – będzie zapewniona możliwość przedłożenia uchwały o przystąpieniu do sporządzenia planu miejscowego, który będzie obejmował możliwość lokalizacji takiej inwestycji. Mechanizm ten będzie odpowiednio stosowany w przypadku ZPI.

Uproszczenia procedur administracyjnych – implementacja Dyrektywy RED III

Jednocześnie warto podkreślić, że obecnie procedowany projekt UC118 wprowadza szereg uproszczeń procedur administracyjnych związanych z inwestycjami energetycznymi. Projekt przewiduje m.in.:

- 1) ograniczenie procedury środowiskowej przy modyfikacji lub rozbudowie infrastruktury sieciowej,
- 2) wyłączenie stosowania przepisów o kontroli w ramach oceny oddziaływania na środowisko dla modernizacji instalacji PV,
- 3) zwolnienie z obowiązku uzyskania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach oraz z przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na obszar Natura 2000 dla instalacji PV zlokalizowanych na sztucznej powierzchni,
- 4) skrócenie terminów na wydanie warunków przyłączenia do sieci w przypadku zwiększenia łącznej mocy zainstalowanej instalacji OZE o nie więcej niż 15% oraz dla pomp ciepła o mocy zainstalowanej elektrycznej nie większej niż 12 kW i 50 kW,
- 5) wprowadzenie w ustawach odnoszących się do inwestycji w instalacje OZE zasady milczącej zgody w odniesieniu do spełniania przez wniosek złożony w trakcie procedury administracyjnej wymagań formalnych.

Proponowane rozwiązania realnie przyczynią się do skrócenia czasu trwania poszczególnych etapów administracyjnych oraz ułatwią sprawną realizację inwestycji energetycznych. Projekt UC118 znajduje się obecnie na etapie analizy uwag zgłoszonych w ramach uzgodnień międzyresortowych, konsultacji publicznych oraz opiniowania.

Z wyrazami szacunku

Urszula Zielińska
Sekretarz Stanu
Ministerstwo Klimatu i Środowiska
/ – podpisany cyfrowo/